

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Rudolphi Goclenii Exercitationes et disputationes ethicae & politicae

Goclenius, Rudolph

Marpurgi Cattorum, 1601

XLI. An in virum ethicum cadant affectus?

[urn:nbn:de:bsz:31-109121](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-109121)

ciendendi. 3. Illud proprium est virtutum, ut animum repurgent. Nihil autem in eo repurgandum, nisi affectus. Affectus igitur extirpandi. Respon. ad primum. Nego assumptionem. Virtutes enim non pugnant cum affectu, sed cum ejus extremis. Quare dicendum: affectus corrigi, emendari, frangi, mitigari, non tolli à virtute. Respon. ad secundum. Nego assumptionem. Non enim ipsi affectus, sed excessus vel defectus horum impediunt virtutem. Et admodum languidi & ignavi essemus ad actiones, & quidem honestas; nisi adhiberentur incitamenta affectuum. Sic ira est eos fortitudinis. Respon. ad tertium. Nihil in animo repurgandum præter affectus, scilicet depravatos, immoderatos, violentos, qui similes sunt equo ferocissimo. Non autem omnes sunt tales.

Solurio.

Affectus mortificandi, non occidendi.

Vis irascens animi est ad jutrix rationi, ad exequenda salutaria consilia.

XLI.

An in virum Ethicum cadant affectus?

Affirmatur formula declamationis, qua amicus cavet amico ne probeat Stoicam *ἀπάθειαν*, id est, libertatem ab affectibus.

Narratio: cui annexa propositio bimembris. Cū superioribus aliquot diebus de præceptorū vestrorum in propositis lectionibus progressu percontarer, præter cætera videbar mihi intelligere in Officiorum explanatione

tione ad fortitudinis usque caput peruentum esse. Paulò verò post tuum discessum recordabar, Stoicorum à *πρὸς δὲ αὐτὸν* ibidem approbati: quæ cum in quenquam omninò hominem nec possit nec debeat cadere, cavendum tibi putavi, ne Ciceronis autoritas isto in loco te auferret, & in Stoicorum errorem abduceret. *Confirmatio prioris partii, quòd nemo ab effectu omninò possit esse liber.* Nam si affectus sunt naturales, nemo prorsus ab illis poterit esse liber.

Assumptio. Sunt verò naturales. Nam ipsi sentimus quotidie quomodo naturaliter ad res suaves amplectendas rapiamur, ab acerbis contra rotamente abhorreamus. Sic ipse Christus ut verus homo gravissimum mortis supplicium exhorruit, quippe quod semel iterumque deprecatus sit, ita tamen ut patris voluntati se submiserit, ut testatur narratio Evangelica.

Prosyllogismus assumptionis à testimoniiis.

Complexio. Nemo igitur ab omni prorsus affectu poterit esse liber. *Posterioris partii probatio, quòd nec quisquam debeat esse liber ab omni affectu.* Si ipse Deus quosdam in nobis requirit affectus, nequaquam in universum ab omnibus erimus liberi. Utiq; verò Deus quosdam in nobis requirit: aut frustra affectuum instrumenta in nobis creasset, quòd maximum nefas est dicere, cum divina providentia nihil temerè & sine causa creaverit. Similiter & lege divina jubemur tam proximum quam ipsum Deum diligere.

Adjunxit Deus voluntati affectus ut satellites & ministros ejus, ac nositiarum exortores.

per. Dilecti
hinc: Di
scipulis, id
erunt, ut tu
lo pecto aff
tum hinc
pas. Ex his
porem in
delimigine
nata suble
tus non
si de illu
tus pro
quædam
in David
di cum h
quaquam
ne sunt re
si dispu
mues o
Paulus
inimic
dicitur
affectu
corrupt
& inco
cimur:
ntores,
plus no

Nger. Dilectionem verò affectum esse quis
 dubitat? Divus itē Paulus gravissimè damnat
 τὴν ἀστροφίαν, id est, si tam planè sis Stoicus &
 ferreus, ut tuorum nec prosperis nec adversis
 ullo pacto afficiare. Contrarium itaque affe-
 ctum flagitat. σοφὸν δὲ, testem amoris divini er-
 ganos. Ex his facile est colligere, affectus es-
 se partem imaginis divinæ in homine: ideoq;
 Dei imaginem ex homine tollere, qui illos è
 natura sublatos volunt. Imaginem autē suam
 Deus non vult expungi aut induci, sed expo-
 liti & illustrari. Præterea cùm heroici impe-
 tus præcul dubio sint affectus & singularia
 quædam Dei dona (nam unde, quæso, tanta
 in Davide, Josue, Gedione cupiditas pugnan-
 di cum hostibus Dei, quàm à solo Deo?) Ne-
 quaquam omnes omninò affectus ex homi-
 ne sunt tollendi. *Refutatio.* Sed contra fortas-

Object.

Solut.

sis disputet Stoicus aliquis Theologus, om-
 nes omninò affectus vitiosos esse, quòd
 Paulus dicat? Carnis sensum esse mortem &
 inimicitiam adversus Deum. Verè id quidem
 dicitur à Paulo, sed constanter negamus, illos
 affectus, quos nos probamus, carnis, id est,
 corruptæ naturæ sensus esse, sed illius integræ
 & incorruptæ quasi scintillas quasdam esse di-
 cimus: ac statuimus in homine affectus ple-
 niores, puriores & ardentiores futuros, si la-
 psus non fuisset, eosq; Deo vehementer pro-
 bari,

X

bari,

bari, si accedat fiducia, extra quam omnia sunt in vitio. Peroratio repetens propositionem & argumenta confirmationis. Quamobrem, cum constet affectus esse naturales, & à Deo animis infites, & quosdam legi divinæ consentaneos, nec possunt, nec debent in universum omnes ex hominum natura extirpari, quemadmodum Stoici somniant.

XLII.

An laudetur is qui verecundus est?

Object.

ARISTOTELIS 2. Ethic. Verecundiam, etsi virtus non sit, laudabilem tamen asserit, propter medium, quod in ea est. Sed dixeris, affectus neq; laudantur, neq; vituperantur: quis sunt naturales. Verecundia est affectus. Ergo nec laudatur, nec vituperatur. Resp. Propositionem concedo: propter affectus enim nemo dicitur bonus vel malus Ethicè, moraliter & habitualiter, ut propter virtutes & vitia. Conclusionem autè explico. Verecundia non laudatur ut simpliciter affectus est: sed modus ejus: id est, laudatur, cum est medius: vituperatur, cum est extremus.

Solutio.

XLIII.

An vir bonus rectius vocetur metaphora Geometrica quadratus, an rotundus?

Prius affirmatur.

VIR 61-